

RSN 15 vuotta – Ruotsinsuomalaisten nuorten liikehdintää ennen ja nyt

Erkki Vuonokari, Markus Lyyra Turun Siirtolaisuusinstituutti

Ruotsinsuomalaiset tänään ja kautta aikojen workshop 28.09.2009

Ruotsinsuomalaisten Nuorten Liitto (Sverigefinska ungdomsförbundet) täyttää tänä vuonna 15 vuotta. Aiemmin nuoriso oli mukana Ruotsinsuomalaisten keskusliitossa ja valtio antoi keskusliitolle nuorisoavustuksen.

RSN perustettiin 1993, koska valtion muuttuneet raha-avustussäännöt vaativat itsenäistä järjestöä. Tällöin kuitenkin itsenäisyyteen riitti se, että suomiseurat perustivat nuorisajaostoja, koska ne hyväksyttiin itsenäisiksi RSN:n paikallisosastoiksi. Kokonaan itsenäinen RSN on ollut vuodesta 2002 lähtien, koska tuolloin poistui siirtolaisjärjestöiltä erioikeus lukea nuorisajaostot paikallisosastoiksi. Tämä on vuosi, jolloin nuorisoliiton oli aloitettava omien jäsentensä laskeminen alusta. Vuoden 2003 loppuun mennessä oli jäseniä kuitenkin tullut lähes 600. Jäsenmäärä on tämän jälkeen liikkunut tuhannen molemmin puolin.

Tällä hetkellä nuorisoliiton jäsenmäärä on nousussa ja arviomme mukaan jäsenten määrä tulee lähivuosina kasvamaan. Syytä tähän on nuorison aktivoituminen, Suomen ja Ruotsin välisten kulttuuri - ja taloussuhteiden voimistuminen sekä kaksikielisten ruotsinsuomalaisten astuminen näyttämölle. Taustalla on myös rakenteellisia tekijöitä: Suomi on esimerkiksi taloudellisella alueella kirinyt Ruotsia kiinni. Nykyisin Ruotsissa myös suhtaudutaan aikaisempaa myönteisemmin suomalaisuuteen ja suomen kieleen. Yhtenä esimerkkinä ovat Ruotsin hallituksen kaavailemat ns. hallintoalueuudistukset.

Ruotsinsuomalaisten nuorisoliiton pohja on vapaassa opiskelijaliikkeessä, suomalaisseurojen nuoriso-osastoissa ja toisen ja kolmannen polven rekrytoitumisessa nuorisoliiton jäseniksi. Se hakee voimaansa tällä hetkellä myös vilkkaista kontakteista Ruotsin ja Suomen välillä sekä vapaista itsenäisistä yhdistyksistä, esimerkiksi musiikkiyhdistys Mokomasta, jossa on jäseniä hyvin monista etnisistä ryhmistä. Nuorisoliiton vetovoimaisuutta on lisännyt se, että siihen liittymisen byrokratiaa on madallettu. Siihen voi esimerkiksi liittyä jäseneksi suoraan Internetin kautta, eikä vaadita omaa yhdistystä.

Avainasemassa nuorisotoiminnan tukijoina ovat ruotsinsuomalaiset, päiväkodit ja vapaa-ajankodit sekä ruotsinsuomalaiset koulut. Sen vuoksi nuorisoliiton yhteydessä toimii tällä hetkellä vapaa-ajanohjaaja, joka kokoaa nuoria vapaa-ajan harrastuksiin kouluilta. Lapsi - ja nuorisotoiminta oli erittäin laajaa 1970- ja 1980-luvulla. Nuoria oli paljon ja he olivat myös mukana järjestötoiminnassa, lähinnä urheilun merkeissä. Näiltä ajoilta periytyi nuorisotoimintaan tiettyjä omaehtoisia toimintamuotoja. Myös opiskelijat olivat hyvin aktiivisia, erityisesti omissa opiskelijajärjestöissään. 1980- ja 1990-luvuilla nuoret katosivat kuitenkin esimerkiksi suomalaiskerhoista. Suomalaisluokat joutuivat myös vaikeuksiin ja suomen kieli katosi kunnallisista kouluista. Suomalaisluokat tuottivat kaksikielisiä nuoria ja niistä saadut hyvät kokemukset loivat pohjaa myöhemmin perustetuille vapaakouluille, joita tällä hetkellä on kahdeksan.

Nuorisoliitto laskee toimintansa alkaneen vuodesta 1993, vaikka liitto oli edelleenkin riippuvainen toiminnastaan suomalaiskerhojen ja Ruotsinsuomalaisten keskusliiton (RSKL:n) tuesta. Osoituksena tästä valittiin RSN:n ensimmäiseksi puheenjohtajaksi Tommi Teljosuo. RSKL:n päämääränä oli 1990-luvun alussa muuttaa RSKL:n profiili nuorisojärjestöksi. Kehitysprojekti Nuori 2000- päämääränä oli seuratoiminnan vahvistaminen ja tehostaminen, ihmisiä piti kouluttaa ryhminä, jotta saataisiin muutos aikaan. Päämääränä oli nostaa pitkäjänteisyyttä sekä antaa toimihenkilöille koulutusta, sekä houkutella nuoria mukaan toimintaansa. Tällä hetkellä voimme todeta, että tavoite ei koskaan onnistunut.

Nykyisin RSKL ja suomalaisseurat ovat pääasiassa eläkeläisjärjestöjä. Joukossa on tietysti joitakin poikkeuksia. Suurin osa seuroista on säilynyt ensimmäisen sukupolven järjestöinä. Rakenteellisesti tämä on näkynyt siinä, että nuorisoa ei ole haluttu suomalaiskerhojen johtokuntiin mutta suomalaisseurat eivät muutenkaan ole enää vanhanaikaisten menetelmiensä johdosta osoittautuneet vetovoimaisiksi. Nykyisin mukana olevat lapset ja nuoret ovat lähinnä mukana vanhempiensa toimesta, esimerkiksi lasten jumppakerhoissa, sekä askartelutoiminnassa.

Päämäärämme on tutkia miten nuorisotoiminta on kehittynyt viimeisen 15 vuoden aikana ja ennen sitä. Tutkimme toimintamuotoja ja tapoja, nuorten mahdollisuutta päättää asioistaan, nuorisotoiminnan muotojen uudistumista ja

tulevaisuuden näkymiä sekä sitä ketkä ovat olleet mukana ja miksi. Hyvin keskeinen kysymys on se missä määrin nuorisotoiminnalle on olemassa kasvumahdollisuuksia ja missä määrin on mahdollista saada toinen ja kolmas polvi mukaan toimintaan. Tällöin on kysymys myös siitä, minkälainen on toisen ja kolmannen polven identiteetti ja heidän toimintasuuntautumisensa. Toisella ja kolmannella polvella olemme tarkoittaneet lähinnä niitä suomalaistaustaisia, jotka ovat muuttaneet pienenä Ruotsiin vanhempiensa kanssa tai sitten syntyneet Ruotsissa.

Aiemmin 1960 - 1980 luvuilla ruotsinsuomalainen järjestötoiminta oli pitkälti ensimmäisen polven hallinnassa. Tämän jälkeen jäsenmäärä on vähentynyt, eikä toisen- ja kolmannen polven ruotsinsuomalaisia ole saatu vanhoihin järjestöihin mukaan. Nuorisoliitonkin koostumus on vasta viimeaikoina monipuolistunut. Nykyisin siihen kuuluu opiskelijoita, toisen polven ruotsinsuomalaisia työläisnuoria, sekä nuoria, joiden on monen kulttuurin sekoitus. Tutkimuksemme on aluksi historiallinen, mutta myöhemmin on tarkoitus tehdä myös haastatteluja. Tähän asti olemme pääasiassa tutkineet dokumentteja. Sen lisäksi olemme tehneet joitakin opintokäyntejä, osallistuvaa havainnointia sekä tukeutuneet omiin kokemuksiimme. Tutkimuksella ei ole ollut mitään erityisrahoitusta, vaan se on syntynyt lähinnä halusta selvittää asioita, joista toistaiseksi tiedetään aivan liian vähän. Jatkotutkimukseen kuitenkin on tarve hakea rahoitusta.